

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

J. J.

Exegesis.

μὴν καὶ Ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν appellatur, 1. Petr. 2. v. ult. 1. Petr. 5. v. 4. Et hic Archiepiscopus habet Sub-Pastores suos, quales in Politia sunt pii Magistratus, Esa. 44. v. ult. in Ecclesiâ fideles verbi Præcones, Eph. 4. v. 11. quos Spiritus sanctus posuit Episcopus, ad pascendam Ecclesiam Dei, Act. 20. v. 28. sicuti propterea duas virgas gerunt, quarum altera vocatur amabilis, altera doloris, Zach. 11. v. 7. Hæc magna Dei gratia est. Quia enim omnes naturâ quasi oves erramus, Esa. 53. v. 6. maximoperè ejusmodi Pastoribus indigemus, qui nos præcedant in Ecclesiastico & Politico statu, quò utrinque debitum nostrum observemus, & in rectâ via maneamus, quæ ducit ad vitam, Matt. 7. v. 14. Hinc præsens Dominica appellatur *Misericordias Domini*, quia in præscâ Latinâ Ecclesiâ in Introitu cecinerunt ex Psal. 89. v. 1. Misericordias Domini cantabo in æternum. Quo ipso pii Veteres haud dubiè respexerunt prælectum Evangelium, in quo concurrunt, *Miseria & Misericordia*. Miseria nostra in eo, quod imbecilles, miseræ & infirmæ oviculæ simus, quæ non sufficientes sumus ex nobis ipsis, 2. Cor. 3. v. 5. Misericordia Dei vero in eo, quod Filium suum dilectum Pastorem constituit, qui ipse in Evangelio ait: Ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, bonus pastor animam suam ponit pro ovibus, & quæ sequuntur.

Nos meditabimur pro instituti ratione ex Evangelio præsentē

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

Quâ ex causa pii veteres Evangelium de bono Pastore hoc anni tempore explicandum ordinarint, patet ex Epistola ad Hebr. ubi Paulus inquit: Deus pacis eduxit de mortuis Pastorem magnum ovium, in sanguine testamenti æterni, Dominum nostrum Jesum Christum, Hebr. 13. v. 20.

Quia igitur Christus tanquam bonus Pastor non modò animam suam pro ovibus posuit: sed & rursum ex mortuis resurrexit, tanquam ejusmodi Pastor, qui gregis sui, quem adeò pretiosè emit, Act. 20. v. 28. ipse curam habere, eamque tueri & sustentare velit, ut apud se vitam habeat, & abundantius habeat, Joh. 10. v. 11. utique de tempore est, & optimè quadrat, ut statim post Paschatos Festum, de amplissimis hisce beneficiis prædicetur. Hoc enim modo memores sumus, Dominum Jesum Christum resurrexisse ex mortuis, qui traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationem nostram, Rom. 4. v. ult. 2. Tim. 2. v. 8.

Querelam movet

1. *Infernalis lupo*. Hic ipse Diabolus est, qui modò sub imagine leonis, 1. Petr. 5. v. 8. modò sub imagine Draconis, Apoc. 12. v. 8. modò sub imagine venatoris, Psal. 91. v. 3. modò alio modo nobis delineatur. In prælecto Evangelio Servator ipse lupo eum confert. Quemadmodum enim lupo ovibus maximè infestus est, & die nocteque iisdem insidiatur, ut easprehendat, & dilaniet: Ita & Diabolus omnium fide-

fidelium inimicus infensissimus est, & ubi illis incommodare potest, nullo non studio uritur. Coram eo enim gaudet mœror, Job. 41. v. 13.

Quando lupus septa ingreditur, non modò unam atque alteram oviculam: sed omnes, nisi prohibeatur jngulat. Ita non dubium est, si Deus Dæmoni id permitteret, quin in momento nobis omnibus vitam eriperet. Idèò summa cautione opus erit.

In Italiâ lupi inveniri dicuntur, qui oculis venenatis præditi, si hominem prius conspexerint, ei vocem intercludunt, & raucum efficiunt: quò collineavit Virgilius, canens:

Vox quoque Mœris
Jam fugit ipsa, lupi Mœris videre
prios.

Ejusmodi venenatus lupus Diabolus est, quem nisi providè antevertamus seriâ pœnitentiâ & devotâ precatione, facilè truculentiam suam exerit, & hic in tempore efficit, ut homo fidei naufragium faciat, & deindè rationem redditurus obmutescere in judicio Dei cogatur, Matth. 22. v. 12.

Drusus Germanicus Imperatoris Augusti privignus, plurima mala Germanis intulit, iisque tantum terrorem incussit, ut & nomen ejus exhorruerint, unde Germanicum Proverbiū enatum: *Das dich die Druse ankomme*, ut Zeilerus refert.

Verùm Diabolus hostis multò terribior est, cum movere se, terrentur fortes, Hiob. 41. vers. 16. idèò non invitemus ipsum, ut multorum impius mos est, sed nomen ejus exhortescentes cum Ecclesiâ canamus:

Sür dem Teuffel uns betwahr
Halt uns bey festem Glauben
Und auff dich laß uns bauen.

Resistite Diabolo, & fugiet à vobis, Jac. 4. v. 7. 8.

II. *Mercenariorum cæsus.* De his Servator conqueritur, inquiens: Mercenarius autem & qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oves & fugit.

Hoc ipso autem nomine non improbat, si verbi Minister salarium suum respiciat, & efflagitet. Dignus siquidem est operarius mercede suâ, Luc. 10. v. 7. 1. Cor. 9. v. 11. 13. Sed mercenariorum nomine illi denotantur, qui pretio parochiam sibi coëmunt, & licet ad sanctum hoc munus idonei sint, tamen per sanctum denarium sese ingerunt, & in vitis ovibus præponuntur, velut Menelaus, 2. Macc. 4. v. 24. Meritò hoc culpatur. Pascite gregem Christi, nò coactè, sed spontaneè & c. 1. Pet. 5. 2. seq.

Mercenarii quoq; sunt, qui compendii sui causa de unâ parochiâ ad aliam migrant, non habitâ ratione Auditorum suorum; licet enim non omninò improbandum sit, si quis per legitimam vocationem aliorum abeat, ubi dona à Deo commissa melius collocare potest, ubi illud Jer. 1. v. 7. locum habet: Major tamen Ecclesiæ, quàm utilitatis propriæ ratio habenda est, cætera Deo commendati debent, ipse faciet, Psal. 37. v. 5.

Mercenarii itidem sunt, qui in Ministerio constituti medicinam, vel cauponariam exercent, vel alii turpi lucro dediti sunt, 1. Tim. 3. v. 3. vel planè in lupos degenerant, simpliciores conturbantes, Galat. 5. v. 12. per dulces sermones & assentationes,

riones, Rom. 16. v. 18. dum Deum Maozim venerantur, Dan. 11. v. 38. & cum Babel impiè colludunt, & participes fiunt delictorum ejus, quare de plagis quoque ejus accipient, Apoc. 18. v. 4.

Gratias Deo agite, Dilecti! quod ejusmodi præcones vobis dederit, qui pro animabus vestris pervigilant, Hebr. 13. v. 17. nec visionem cordis sui loquuntur, sed sermonem Dei, Jer. 23. v. 16. Hominum enim os loquitur vanitatem. Psal. 144. v. 8. Qui verò Dei verbo confidit, nunquam confundetur. Est enim potentia Dei ad salutem omni credenti, Rom. 1. v. 16.

III. *Dispar ovium genus.* Sic enim Servator: Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili. Per has gentiles intelliguntur, qui alienati erant à Republicâ Israël, Eph. 2. v. 12. vocabanturque lo ammi, Os. 1. v. ult. Deus enim semen Abraham modò sibi in peculium elegerat, reliquæ gentes omnes erant Goim sive gentes, quæ ad hoc ovile non pertinebant, ideoque spem salutis non habebant, Eph. 2. v. 12. Hæc enim vita æterna est, ut cognoscant &c. Joh. 17. v. 3. ex quo ex adverso consequitur, quod illi, qui Filium ejus non agnoscunt, vitam non habeant, sed ira Dei maneat super illos, Joh. 3. v. 36.

Ad has alias oves nos quoque antè octo vel novem secula pertinimus, ubi Majores nostri tenebroso Gentilismo immerfi, nullam veram Dei agnitionem habuerunt, sed mutaverunt gloriam ejus in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, & volucrum, & quadrupedum & serpentium, Rom. 1. v. 23.

Verùm Deo æterno sit gratia, cœlestis Archiepiscopus, Servator noster pientissi-

mus, gratiosè nos respexit, & à tenebroso mortis, & æternæ damnationis stabulo, eduxit, & ad gregem electatum ovicularum perduxit, ut sumus genus electum, regale Sacerdotium &c. 1. Petr. 2. v. ult.

Caveamus igitur peccata, nec committicemus operibus infructuosis tenebrarum, Eph. 5. v. 11. alias beneficium hoc perdimus, & à grege Christi declinamus ad stabulum æternarum tenebrarum, ex quo Christus nos redemit: Qui enim facit peccatum, ex Diabolo est, 1. Joh. 3. v. 8. partemque suam cum Diabolo inveniet in stagno ardente sulphure & igne, quæ mors est secunda, Apoc. 21. v. 8.

Oviculas Christus requirit, non canes mordaces, qui invidiâ & rixis laborant, talem enim consuetudinem non habet Ecclesia Dei, 1. Cor. 11. v. 16.

Oviculas, non feles versipelles. In Christo enim Jesu veritas, Eph. 4. v. 21.

Oviculas, non porcos lutosos, qui loti in volutabro luti volvuntur, 2. Petr. 2. v. ult. sed postquam Christi participes effecti sunt, initium substantiæ, usque ad finem firmum retinent, Hebr. 3. v. 14.

Oviculas, non hædos lascivientes, & fœtentes, Matth. 23. v. 33. & ἀράκτους ambulantes, 2. Thess. 3. v. 6. secundum concupiscentiam cordis sui, non Dei verbum, Sir. 5. v. 2.

Oviculas, non equos & mulos, quibus non est intellectus, Psal. 32. v. 10. sed qui probant potiora, Phil. 1. v. 10. & contendunt intrare per angustam portam, Luc. 13. v. 24. *Oviculas, o pavones supbriantes, et.*

Luceat igitur lux vestra coram hominibus, Matth. 5. v. 16. Non enim omnes qui dicunt Domine Domine &c. Matt. 7. v. 21.